

ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนเพื่อตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลหนองโรง
อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

Community's Health Management System to Achieve a Model Thombon for Learning:
The Study of Hnong rong Thombon, Phanomthuan Distric, Karnjanaburee Province.

กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม¹
หทัยชนก บัวเจริญ²
ปิ่นนเรศ กาศอดม³
จุฑารัตน์ ผู้พิทักษ์กุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการศึกษาชุมชนแบบเร่งด่วน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะ ศักยภาพและทุนทางสังคมในการพัฒนาตำบล และศึกษาแนวคิดการจัดการสุขภาวะ และผลลัพธ์ของการจัดการตำบลหนองโรง จากแหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี้คือ ผู้บริหาร แกนนำจากภาคท้องถิ่น ภาคท้องที่ ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง วิทยากรชุมชน และผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องสำคัญเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะจำนวน 90 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

1) ฐานคิดในการดำเนินการพัฒนาตำบลเพื่อการจัดการตำบลสุขภาวะ ประกอบด้วย (1) สร้างสมดุลคนและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้คนอยู่ร่วมกับป่า ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ผ่านบทเรียนการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมนำใช้ทุนทางสังคมของตำบลเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน (2) การสร้างการมีส่วนร่วม โดยอาศัยเวทีสร้างความเข้าใจ พูดคุยกันถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน และนำเข้าสู่แผนพัฒนาระดับตำบล (3) จัดการด้วยตนเองเพื่อสู่ชุมชนพึ่งตนเอง เน้นการจัดการที่ต้องสร้างการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชนให้เห็นพื้นฐานของความพอเพียงและเรียนรู้ที่จะจัดการด้วยตนเองในสิ่งที่ตนเองจัดการได้

2) ความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการจัดการสุขภาวะชุมชนโดยชุมชน ของตำบลหนองโรง ประกอบด้วยระบบย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ระบบบริหารจัดการตำบล (2) ระบบสวัสดิการชุมชน (3) ระบบเศรษฐกิจชุมชน (4) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน (5) ระบบการจัดป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อม (6) ระบบภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น (7) ระบบอาสาสมัคร

3) ผลลัพธ์และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโรงมีการบริหารจัดการที่เน้นการเอื้ออำนวยให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มต่างๆ มีการจัดการด้วยแผนแม่บทชุมชน ส่งผลให้เกิดความโดดเด่น ในเรื่องต่างๆ จนกระทั่งได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้มาจากปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จคือ แกนนำและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นการบริหารอย่างมีส่วนร่วม และการบูรณาการปัญหา ความต้องการ และทุนที่มีอยู่ในตำบลเพื่อการจัดการปัญหา

คำสำคัญ: สุขภาวะชุมชน ตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลหนองโรง

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Email: noinoi91@gmail.com

² คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม Email: hbuajlearn@gmail.com

³ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี Email: pinnarate@gmail.com

⁴ โรงพยาบาลหัวเฉียว Email: ems.huachiew@yahoo.com